

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

KONCEPT

II. ÚS 536/2017

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vajdom, advokátska kancelária, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013 porušené neboli.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 536/2017-11 zo 4. apríla 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti predovšetkým vyplynulo:

„... Na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013 prebieha odo dňa 11.9.2013 do súčasnosti dedičské konanie po neb. [REDAKOVANÉ] rod. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zomr. 6.9.2013, posledne bytom [REDAKOVANÉ]. I napriek skutočnosti, že odo dňa začatia tohto konania do súčasnosti uplynuli už 2 roky a 9 mesiacov, nie je toto konanie právoplatne skončené. Do dnešného dňa nebolo vo veci vydané žiadne meritórne rozhodnutie...

... Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní a tým aj k porušeniu základného práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach podľa svojich nálezov /IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03/ zohľadňuje 3 základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania počas konania pred všeobecným súdom a spôsob, akým všeobecný súd v konaní postupoval.

1./ Právna a faktická zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje nezbavuje všeobecný súd zodpovednosti za prietahy v konaní.

V konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013 nejde o právne zložitú vec, keďže ide o vec dedičského konania, ku ktorej existuje rozsiahla súdna judikatúra. Dedičské konanie tvorí súčasť bežnej rozhodovacej činnosti odporcu ako všeobecného súdu, pričom výklad a používanie právnej úpravy v dedičských veciach sú stabilizované a preto ich z právneho hľadiska nemožno v zásade považovať za zložené /II. ÚS 181/2010/.

2./ Správanie účastníka konania /sťažovateľa/ počas konania pred všeobecným súdom.

Zo spisu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013 je zrejmé že prieťahy v tomto konaní spôsobila súdna komisárka JUDr. Božena Loneková a súdny komisár JUDr. Andrej Lonek svojou nečinnosťou. Pre moju neúčast' nebolo odročené žiadne pojednávanie v tejto veci. Žiadnym mojím správaním a konaním som neprispel k predĺžovaniu tohto dedičského konania.

Účasti na pojednávaniach v tejto dedičskej veci sa vyhýbala dedička [REDAKOVANÉ] a právny zástupca dedičky [REDAKOVANÉ], ktorý navyše nereagoval na výzvy súdnej komisárky JUDr. Boženy Lonekovej. Súd neuložil dedičke [REDAKOVANÉ] a ani právnenému zástupcovi dedičky [REDAKOVANÉ] poriadkové pokuty za to, že boli vo veci nečinní a tým predlžoval toto dedičské konanie.

3./ Spôsob, akým všeobecný súd v konaní postupoval.

... V tomto dedičskom konaní sú opakované prieťahy spôsobené bývalou súdnou komisárkou JUDr. Boženou Lonekovou a súčasným súdnym komisárom JUDr. Andrejom Lonekom. Tým sa toto dedičské konanie neúmerne predlžuje. Samotná skutočnosť, že toto konanie trvá 2 roky a 9 mesiacov preukazuje porušenie môjho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Takáto dĺžka konania predlžuje stav mojej právnej neistoty do tej miery, že moje právo na súdnu ochranu sa stáva iba iluzórnym právom.

Odporca toleruje prieťahy spôsobené súdnymi komisármi v tejto dedičskej veci a aj v iných dedičských veciach, pretože dedičská agenda je na okraji záujmu odporcu ako všeobecného súdu. Dôvodom je skutočnosť, že dedičskú agendu vybavujú notári ako súdny komisári a vyšší súdny úradníci odporcu. Iba na Krajskom súde v Žiline ako odvolacom súde dedičskú agendu vybavujú sudcovia. Rozhodnutia Krajského súdu v Žiline súdny komisári rešpektujú iba v danej konkrétnej veci a vôbec ich nerešpektujú ako judikáty, takže

problémy v dedičských veciach sa neustále opakujú. Dôsledkom toho je skutočnosť, že v dedičských veciach sa inak postupuje na jednotlivých všeobecných súdoch na území Slovenskej republiky, pretože sa vychádza z tradície t.j. z toho, ako sa veci robili v minulosti, pričom sa nerešpektuje platná právna úprava a ani najnovšie judikáty súdov.

V období od pojednávania konaného dňa 21.3.2014 do pojednávania konaného dňa 5.5.2015 sa v tejto dedičskej veci riadne nekonalo. Ustanovenie znalca [REDAKOVANÉ] odporcom bolo nedôvodné vzhľadom na skutočnosť, že som súdu predložil znalecký posudok č. 34/2014 zo dňa 13.3.2014 znalca [REDAKOVANÉ] ktorým boli ocenené nehnuteľnosti patriace do dedičstva. Keďže dedička [REDAKOVANÉ] s týmto mnou predloženým znaleckým posudkom nesúhlasila mala si ona sama /a nie odporca/ dať vypracovať nový znalecký posudok na svoje vlastné náklady. Navyiac 2 uznesenia odporcu o nariadení znaleckého dokazovania sp. zn. 2 D 189/2013-78 zo dňa 5.5.2014 a sp. zn. 2 D 189/2013-101 zo dňa 11.9.2014 boli nesprávne, keďže boli na moje odvolania zrušené uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 CoD 11/2014-116 zo dňa 27.11.2014.

V období odo dňa 30.6.2015 do dňa 15.3.2016 sa vo veci neuskutočnilo žiadne pojednávanie. Odporca sám priznal že v období od septembra 2015 do februára 2016 nebol vo veci vykonaný žiadny úkon smerujúci k ukončeniu tejto dedičskej veci.

Posledné pojednávanie vo veci sa konalo dňa 26.4.2016, na ktorom nebolo vydané meritórne rozhodnutie.

Súdny komisári v tejto dedičskej veci postupujú spôsobom, ktorému chýba účelnosť a efektívnosť, čo má výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku tohto dedičského konania. Podľa nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach /sp. zn. IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011/, nielen nečinnosť ale aj neefektívna činnosť súdu alebo iného štátneho orgánu môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť súdu alebo iného štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty.

Vo veci bol predsedníčkou súdu odporcu v mesiaci február 2016 nariadený dohľad v pravidelných trojmesačných lehotách. I napriek uplynutiu tejto trojmesačnej lehoty nie je vec skončená. To znamená, že odporca nevykonáva riadne dozor nad plynulosťou tohto dedičského konania.

... Od Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach požadujem priznať finančné zadosťučinenie v sume 2.000,- EUR ako náhradu nemateriálnej ujmy, ktorá mi bola spôsobená. Už 2 roky a 9 mesiacov nemám možnosť riadne užívať majetok, ktorý je predmetom dedičstvom po mojej manželke [REDAKOVANÉ] rod. [REDAKOVANÉ], keďže bez právoplatného rozhodnutia o nadobudnutí dedičstva pretrváva stav právnej neistoty o tom, čo som ako dedič nadobudol po smrti neb. [REDAKOVANÉ] rod. [REDAKOVANÉ]. Takýto stav je v právnom štáte ústavne neakceptovateľný a hrubým spôsobom zasahuje do mojich vlastníckych práv...

Na základe týchto skutočností navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach vydal tento nález:

Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013 porušené bolo.

Okresnému súdu Námestovo prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013 konal bez zbytočných prietahov.

[REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2.000,-EUR, ktoré mu je Okresný súd Námestovo povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Námestovo je povinný zaplatiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 303,16 EUR na účet advokáta JUDr. Jána Vajdu... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr/616/17 z 28. septembra 2017, z ktorého vyplynula chronológia úkonov vykonaných v napadnutom konaní a tieto relevantné skutočnosti:

„... Po preštudovaní spisu som zistila, že dedičské konanie po poručiteľke [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], naposledy bytom [REDAKOVANÉ] zomr. dňa 06.09.2013 vedené pod sp. zn. 2D/189/2013, Dnot 119/2013 je právoplatne skončené.

Uznesenie o zastavení konania o dedičstve zo dňa 30.06.2016 nadobudlo právoplatnosť dňa 28.07.2016.

... V predmetnom dedičskom konaní bol vykonávaný dohľad nad plynulosťou konania v pravidelných trojmesačných lehotách v súvislosti s podanou sťažnosťou dediča [REDAKOVANÉ], ktorú som vyhodnotila ako opodstatnenú s tým, že v období od septembra 2015 do februára 2016 nebol vo veci urobený žiadny úkon smerujúci k ukončeniu veci, čo však bolo spôsobené nečinnosťou právneho zástupcu dedičky [REDAKOVANÉ] a tiež s ukončením činnosti pôvodne poverenej notárky - súdnej komisárky JUDr. Boženy Lonekovej k 31.12.2015 a následným prerozdelením spisov (dodatkom k rozvrhu práce, poverením notára ako súdneho komisára a naštudovanie spisu novým povereným notárom), čo nemožno hodnotiť ako zbytočné prieťahy v konaní.

K sťažnosti sťažovateľa uvádzam, že z pohľadu skutkovej a právnej zložitosti sporu ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. K čiastočnému predĺženiu konania prispela skutočnosť, že dedičia sa nevedeli dohodnúť na hodnote nehnuteľnosti, za ktorým účelom nemohlo byť rozhodnuté na prvom pojednávaní dedičov. V zmysle intencií krajského súdu dedičia boli vyzvaní na vyjadrenie sa k hodnote nehnuteľností so zohľadnením znaleckého posudku predloženého jedným z dedičov a tiež na doloženie stanovísk realitných kancelárií. Z tohto dôvodu došlo aj k zrušeniu uznesenia okresného súdu v spojení s opravným uznesením, ktorým ustanovil súdneho znalca na podanie znaleckého posudku, na určenie všeobecnej (trhovej) hodnoty nehnuteľnosti. Zastávam však názor, že sám sťažovateľ nespôsobil zbytočné prieťahy v konaní.

Zároveň Vám oznamujem, že súhlasím s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti ...“

4. Sťažovateľ (jeho právny zástupca) napriek opakovanej výzve ústavného súdu z 5. októbra 2017 a z 18. januára 2018 netrval na ústnom pojednávaní v danej veci a nezaujal k vyjadreniu okresného súdu žiadne stanovisko.

5. Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

6. Z obsahu s'ťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav dedičského konania vedeného na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013:

Dňa 11. septembra 2013 bolo okresnému súdu doručené oznámenie o úmrtí (úmrtný list) neb. [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poručiiteľka“) – „návrh na začatie dedičského konania“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 2 D 189/2013 a pridelená na rozhodnutie sudcovi JUDr. Miroslavovi Jagnešákovi. Okresný súd poveril notárku JUDr. Boženu Lonekovú (ďalej len „notárka“) ako súdnu komisárku na vykonanie úkonov a v prípade splnenia podmienok na vydanie osvedčenia o dedičstve.

Dňa 26. septembra 2013 notárka previedla lustráciu v Notárskom centrálnom registri závetov.

Dňa 24. októbra 2013 bola na Notárskom úrade JUDr. Boženy Lonekovej v Námestove spísaná zápisnica o predbežnom vyšetrení, na ktorej bol prítomný manžel poručiiteľky – s'ťažovateľ.

Dňa 25. októbra 2013 bola Okresnému úradu Námestovo (správe katastra) doručená žiadosť notárky o vyhotovenie výpisov z listu vlastníctva.

Dňa 31. októbra 2013 bola Centrálnemu depozitáru cenných papierov SR, a. s., doručená žiadosť notárky o výpis z účtu majiteľky cenných papierov (poručiiteľky).

Dňa 12. novembra 2013 bolo notárke doručené prihlásenie pohľadávky do dedičstva od Sociálnej poisťovne.

Dňa 15. novembra 2013 bol notárke doručený výpis z účtu majiteľky cenných papierov (poručiiteľky).

Dňa 21. januára 2014 bola Okresnému úradu Námestovo (správe katastra) doručená opätovná žiadosť notárky o vyhotovenie výpisov z listu vlastníctva.

Dňa 5. februára 2014 bol notárke doručený výpis z listov vlastníctva.

Dňa 18. februára 2014 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 3. marec 2014.

Dňa 3. marca 2014 bolo dedičské pojednávanie odročené na 5. marec 2014, pretože sa nedostavila matka poručiťky [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dedička“).

Dňa 5. marca 2014 bolo pojednávanie odročené na neurčito, pretože sa na pojednávaní nezúčastnil sťažovateľ z dôvodu práceneschopnosti. Notárke bol predložený znalecký posudok [REDAKOVANÉ] č. 34/2014 na ocenenie rodinného domu patriaceho do dedičstva.

Dňa 21. marca 2014 sa uskutočnilo dedičské pojednávanie, na ktorom právny zástupca dedičky nesúhlasil so znaleckým posudkom č. 34/2014. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 15. apríla 2014 bol notárke doručený dedičkin návrh dohody o vypořádání medzi dedičmi a vyjadrenie k určení všeobecnej hodnoty majetku.

Dňa 16. apríla 2014 bolo notárke doručené vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa k návrhu dohody o vypořádání majetku medzi dedičmi.

Dňa 5. mája 2014 okresný súd uznesením č. k. 2 D 189/2013-78 ustanovil súdneho znalca [REDAKOVANÉ] na vyhotovenie znaleckého posudku na hodnotu rodinného domu patriaceho do dedičstva.

Dňa 9. júna 2014 bola okresnému súdu doručená námietka sťažovateľa proti zaujatosti znalca [REDAKOVANÉ].

Dňa 12. júna 2014 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 2 D 189/2013-78.

Dňa 27. júna 2014 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o opravnom prostriedku sťažovateľa.

Dňa 11. septembra 2014 bol spis vrátený okresnému súdu bez rozhodnutia, pretože v napadnutom uznesení bol vo výrokovej časti nesprávne uvedený dátum smrti poručiťky. V rovnaký deň okresný súd opravným uznesením č. k. 2 D 189/2013-101 opravil svoje uznesenie č. k. 2 D 189/2013-78.

Dňa 27. októbra 2014 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti opravnému uzneseniu okresného súdu č. k. 2 D 189/2013-101 z 11. septembra 2014.

Dňa 3. novembra 2014 bolo právnenému zástupcovi dedičky doručené odvolanie sťažovateľa proti opravnému uzneseniu okresného súdu č. k. 2 D 189/2013-101.

Dňa 4. novembra 2014 bolo znalcovi [REDAKOVANÉ] doručené odvolanie sťažovateľa proti opravnému uzneseniu okresného súdu č. k. 2 D 189/2013-101.

Dňa 13. novembra 2014 bol spis predložený krajskému súdu.

Dňa 27. novembra 2014 krajský súd uznesením č. k. 5 CoD 11/2014-116 rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu č. k. 2 D 189/2013-78 v spojení s opravným uznesením č. k. 2 D 189/2013-101 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 26. januára 2015 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 6. februára 2015 bolo okresnému súdu doručené oznámenie sťažovateľa, že v predmetnej veci nemôže dedičku zastupovať advokátsky koncipient, pretože dedička k tomu nedala súhlas. Sťažovateľ v oznámení žiadal o nariadenie nového termínu pojednávania a trval na osobnej účasti dedičky na pojednávaní, ktorej opätovne navrhol uloženie poriadkovej pokuty.

Dňa 13. marca 2015 bol notárke predložený spis na ďalšie konanie.

Dňa 30. marca 2015 bolo vo veci nariadené dedičské pojednávanie na 5. máj 2015.

Dňa 5. mája 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 26. máj 2015 na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa pre účely uzavretia možnej dedičskej dohody.

Dňa 26. mája 2015 sa uskutočnilo dedičské pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. jún 2015 pre účely predloženia dedičskej dohody.

Dňa 29. júna 2015 bolo notárke doručené ospravedlnenie právneho zástupcu dedičky, že sa nezúčastní na nariadenom pojednávaní, a zároveň bol doručený návrh na rozhodnutie v predmetnej veci, keďže nedošlo k dohode medzi dedičmi.

Dňa 30. júna 2015 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito. Právnomu zástupcovi sťažovateľa sa uložila povinnosť predložiť doklad o zaplatení pohľadávky Sociálnej poisťovni a ohodnotení nehnuteľností realitnou kanceláriou.

Dňa 10. júla 2015 bolo notárke doručené späťvzatie prihlásenej pohľadávky Sociálnej poisťovne.

Dňa 19. augusta 2015 bolo notárke doručené ohodnotenie nehnuteľností realitnou kanceláriou.

Dňa 27. augusta 2015 bolo dedičke doručené ohodnotenie nehnuteľností realitnou kanceláriou a výzva, aby sa vyjadrila, či súhlasí s cenami uvedenými v ohodnotení.

Dňa 8. septembra 2015 bolo notárke doručené vyjadrenie dedičky, že nesúhlasí s ocenením nehnuteľností realitnou kanceláriou.

Dňa 11. septembra 2015 bola dedičke doručená výzva od notárky, aby predložila ocenenie nehnuteľností, keďže nesúhlasí s ocenením nehnuteľností realitnou kanceláriou.

Dňa 14. januára 2016 okresný súd poveril notára Mgr. Andreja Loneka (ďalej len „notár“) ako súdneho komisára na vykonanie úkonov vo veci prejednávania dedičstva po poručiťke.

Dňa 19. februára 2016 bolo vo veci nariadené dedičské pojednávanie na 15. marec 2016.

Dňa 15. marca 2016 bolo notárovi doručené ospravedlnenie právneho zástupcu dedičky, že sa nezúčastní pojednávania.

Dňa 15. marca 2016 sa uskutočnilo dedičské pojednávanie, ktoré bolo odročené na 26. apríl 2016 pre účely predloženia ďalších dokladov k pohrebným trovám a ďalšieho potvrdenia realitnej kancelárie o cene nehnuteľností.

Dňa 20. apríla 2016 bola notárovi prostredníctvom e-mailu doručená žiadosť od právneho zástupcu dedičky o odročenie pojednávania z dôvodu, že na okresnom súde prebieha konanie vedené pod sp. zn. 10 C 232/2015, ktoré nie je právoplatne ukončené a môže mať vplyv na rozhodnutie v predmetnej veci.

Dňa 21. apríla 2016 bolo právnenému zástupcovi dedičky oznámené, že sa musí zúčastniť nariadeného pojednávania.

Dňa 26. apríla 2016 sa uskutočnilo dedičské pojednávanie, na ktorom sa nezúčastnil právny zástupca sťažovateľa a svoju neúčasť neospravedlnil. Právny zástupca dedičky vyhlásil, že súhlasí s ocenením pozemkových nehnuteľností a zároveň súhlasil s tým, aby okresný súd zastavil dedičské konanie a vydal majetok nepatrnej hodnoty tomu, kto sa postaral o pohreb poručiťky.

Dňa 30. júna 2016 okresný súd uznesením č. k. 2 D 189/2013-179 dedičské konanie zastavil, pretože poručiťka zanechala majetok nepatrnej hodnoty, ktorý sa vydáva dedičovi, ktorý sa postaral o pohreb poručiťky. Toto uznesenie vo výrokoch I. (bod 2, 3, 5, 7 – 28) a II. (bod 2, 3, 5, 7 – 28) nadobudlo právoplatnosť 28. júla 2016.

Dňa 20. júla 2016 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na vydanie opravného uznesenia k uzneseniu okresného súdu č. k. 2 D 189/2013-179.

Dňa 11. augusta 2016 bola Okresnému úradu Námestovo (správe katastra) doručená žiadosť notára o vyhotovenie výpisov z listu vlastníctva.

Dňa 19. septembra 2016 a 3. októbra 2016 bola okresnému súdu doručená opätovná žiadosť sťažovateľa o doručenie opravného uznesenia.

Dňa 7. novembra 2016 bol notárovi doručený výpis z listu vlastníctva.

Dňa 23. novembra 2016 okresný súd opravným uznesením č. k. 2 D 189/2013-256 opravil uznesenie č. k. 2 D 189/2013-179 z 30. júna 2016. Uvedené opravné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 21. decembra 2016.

III.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. 2 D 189/2013, Dnot 119/2013 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

10. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

11. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

12. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného dedičského konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

13. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa v zásade nezúčastňoval a jeho

právny zástupca sa opakovane nezúčastňoval na nariadených dedičských pojednávaniach a 26. apríla 2016 svoju neprítomnosť ani neospravedlnil. Okrem uvedeného sťažovateľ opakovane využil možnosť podať opravné prostriedky podľa aktuálne platného Občianskeho súdneho poriadku, avšak využitie možností daných účastníkom konania procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práv v konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (mutatis mutandis I. ÚS 31/01). Využitím svojich práv na podanie opravných prostriedkov teda sťažovateľ neprispel svojím správaním k zbytočným prietahom, avšak musel si byť vedomý toho, že tým prirodzene dochádza k oddialeniu rozhodnutia v jeho veci.

14. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej dedičskej veci a predovšetkým poukazuje na to, že ako to z chronológie úkonov uvedených v bode II/6 tohto nálezu vyplýva, napadnuté konanie sa začalo 11. septembra 2013 a skončené bolo 30. júna 2016, avšak bolo vydané opravné uznesenie, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. decembra 2016. Odhliadnuc od odvolacieho konania, ktoré sťažovateľom napadnuté nebolo, posudzované konanie trvalo takmer 3 roky.

Z prehľadu procesných úkonov tiež vyplýva, že okresný súd (súdny komisár) konal vo veci v podstate priebežne okrem obdobia od 11. septembra 2015 do 19. februára 2016, keď bol päť mesiacov bez akýchkoľvek relevantných dôvodov vo veci nečinný. Okrem toho ústavný súd pripúšťa, že k určitému nesústreďenému konaniu zo strany okresného súdu (súdneho komisára) došlo v danej veci aj pri ustanovení znalca, avšak postup okresného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, II. ÚS 217/2013), podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako

„zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01). Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že aj keď postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol vždy bez prietahov, nebolo možné z hľadiska komplexného posúdenia posudzovaného konania považovať postup okresného súdu v ňom za porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Z uvedených dôvodov a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

16. Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia označených základných práv navrhol, aby ústavný súd svojím rozhodnutím prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov, a domáhal sa aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia a trov právneho zastúpenia.

V zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. V zmysle odseku 4 citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Z uvedeného vyplýva, že tieto výroky sú viazané na vyhoviecie vo veci samej. Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že základné právo, ktorého porušenie sťažovateľ namietal, porušené nebolo, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní už nemusel zaoberať.

17. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému z účastníkov, aby úplne alebo sčasti

uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Keďže sťažovateľ v konaní neuspel, nepripadalo do úvahy, aby sa ústavný súd zaoberal jeho návrhom na náhradu trov konania.

18. Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2018